

Avfallsnämnden

Taxa för avfall under kommunens ansvar för år 2025 - Inriktningsärende**FÖRSLAG TILL BESLUT**

Nämnden föreslås besluta

att   uppdra åt förvaltningschefen att ta fram ett förslag till taxa för avfall som faller under kommunens ansvar för år 2025 i enlighet med detta inriktningsärende.

Christian Rockberger
Förvaltningschef

Bilaga   Taxa avfall 2024

Sammanfattning

Inriktningsärendet avser att ge riktlinjer och styra arbetet med att utforma ett förslag till taxa för avfall som faller under kommunens ansvar avseende år 2025. Taxan är differentierad och ska styra mot system med god arbetsmiljö och ökad sortering för att möjliggöra en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering.

Finansieringen av kommunens avfallshantering och därtill hörande tjänster sker via avfallstaxa. Det totala avgiftsuttaget ska inte överstiga de faktiska kostnaderna som uppstår för att fullgöra uppdraget, den s.k. självkostnadsprincipen.

Sett över ett längre perspektiv får kapitaltjänstkostnader låg påverkan för taxeutvecklingen inom avfallsverksamheten. Ökade driftkostnader som följd av förändrad lagstiftning, utökat ansvar samt ökade ambitionsnivåer lokalt och nationellt får dock en stor påverkan på avfallstaxan.

I det kortare perspektivet, 2025-2027, kvarstår den geopolitiska osäkerheten, men såväl inflation, kostnadsutveckling som räntenivå ser ut att stabiliseras. Avfallsvolymer antas minska vilket, tillsammans med avtalsreglerade kostnadsökningar och tillkommande uppdrag, måste kompenseras genom avgiftshöjningar för att säkerställa det kommunala ansvaret för avfallshanteringen.

Den generella taxeökningen för år 2025 jämfört med prognos 1 år 2024 föreslås till 12 %. Ökningen föreslås mot bakgrund av bland annat avtalade kostnadsökningar för leverantörsavtal, drifttagning av Resursutvinning Stockholm, det rådande ränteläget samt tillkommande kommunala ansvar. Föreslagen taxeökning beräknas inte helt täcka de ökade kostnaderna under år 2025, utan verksamheten bedöms generera ett negativt resultat om 7 mnkr.

För en- och tvåbostadshus föreslås att hämtning varje vecka höjs mer än för de andra hämtfrekvenserna. Detta för att skapa incitament till ökad utsortering av matavfall och förpackningar. Vid hämtning varannan vecka samt hämtning var 4:e vecka föreslås en ökning med 8 %. Förslaget för hämtning varje vecka är en ökning med 15 %. Tjänsten utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri.

För flerbostadshus och verksamheter föreslås ökningen vara mellan 8 och 9 % för maskinella system samt mellan 10 och 14 % för manuella system. Tjänsten utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri för boende.

Med förslaget beräknas kostnaden för boende i en- och tvåbostadshus öka med 250 kronor per år, motsvarande 21 kronor per månad. För lägenhet i flerbostadshus beräknas kostnaden öka med 160 kronor per år, motsvarande 13 kronor per månad.

Bakgrund

Stockholm Avfall AB utför de uppgifter som enligt miljöbalken och andra författningar gäller för staden i fråga om avfallshantering. Bolaget ska verka för att förebygga uppkomsten av avfall samt verka för en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden för att uppnå målet om ett resurssmart Stockholm.

Uppgifter inom kommunens avfallsansvar som inte får överlämnas till bolag åligger avfallsnämnden som verksamhetsansvarig nämnd. Inom ramen för avfallsnämndens ansvar återfinns beredning av avfallstaxa.

Kommuner har rätt att meddela föreskrifter om avgifter för avfallshantering i enlighet med miljöbalken (1998:808) 27 kapitlet, 4-6 §. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras. Avgiften ska betalas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar. Enligt kommunallagen (2017:725) gäller likställighetsprincipen och självkostnadsprincipen. Eftersom varje generation ska stå för sina kostnader bör återföring av överuttag eller återställning av tidigare underskott ske inom en treårsperiod.

Följande punkter utgör viktiga principer för utformning och nivå på de taxor som föreslås i inriktningsärendet:

- Avfallsverksamheten bör eftersträva ett erforderligt positivt eget kapital över en treårsperiod.
- Resultatet från affärer utanför huvudmannskapet kan återföras till avfallsverksamheten.
- Taxeutvecklingen bör, ur ett kundperspektiv, hållas så jämn som möjligt.

Avfallstaxan används, tillsammans med utveckling av insamlingssystem och kundkommunikation, som ett styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål. Taxan är differentierad och ska styra till system med god arbetsmiljö och mot ökad sortering för att möjliggöra en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering. Taxan består idag av olika delar omfattande hämtningsavgift, behandlingsavgift, tilläggsavgift samt grundavgift för en- och tvåbostadshus. För kunder med debitering per vikt finns detta särredovisat.

Det minskande restavfallet ska finansiera allt mer; ökade ambitioner för återbruk och materialåtervinning, ny- och reinvestering i anläggningar, utökade och tillkommande uppdrag och ambitionsökningar samt förändringar i lagstiftningen med kostnadspåverkan.

Avfallsområdet är vidare föremål för ständiga förändringar och politiska ambitionsökningar lokalt, nationellt och på EU-nivå. De senaste åren har ett flertal förändringar införts vilka medfört kostnadsökningar för taxekollektivet.

Ekonomisk analys - scenario 10 år - till 2034

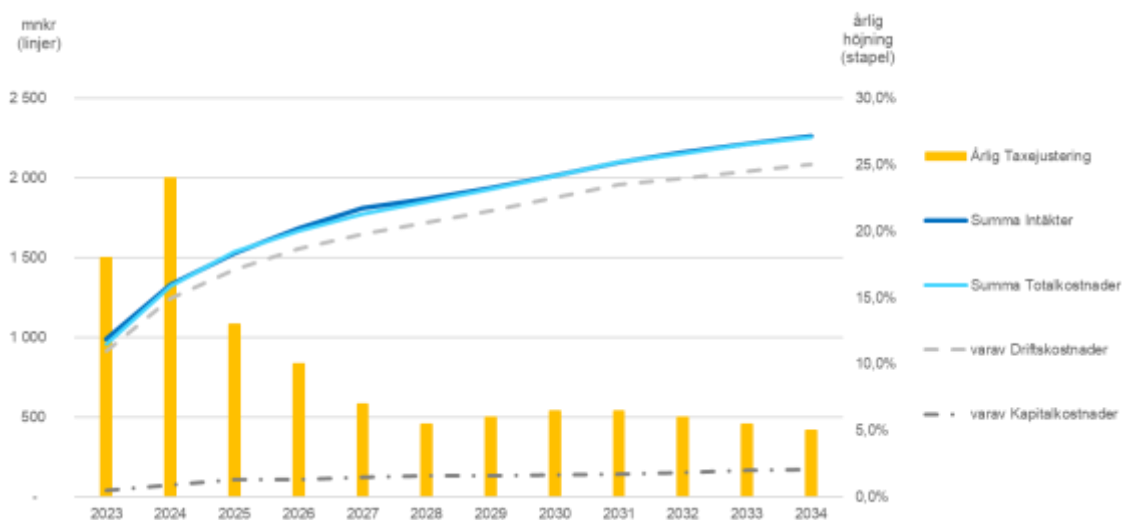
För perioden år 2028 till år 2034 ses behovet av taxeökning främst härröras till ökade driftkostnader exempelvis indexregleringar och kostnadsförändring i nya avtal, förändrad lagstiftning som medför utökade uppdrag samt ökade ambitionsnivåer lokalt och nationellt.

Investeringar såsom uppförande av nya återvinningscentraler (Sätra och Lövsta ÅVC) och anläggning för omlastning medför tämligen låg påverkan på avfallstaxan i scenariot då kapitalkostnader över perioden står för ca 10 % av den totala kostnaden. Under perioden år 2028 till år 2034 bedöms att avfallstaxan behöver ökas med som max 10 % årligen.

Det 10-åriga scenariot ska dock inte uppfattas som en prognos utan representera en neutral ekonomisk utveckling givet lagda antaganden för avfallsverksamheten. Värdet av scenariot

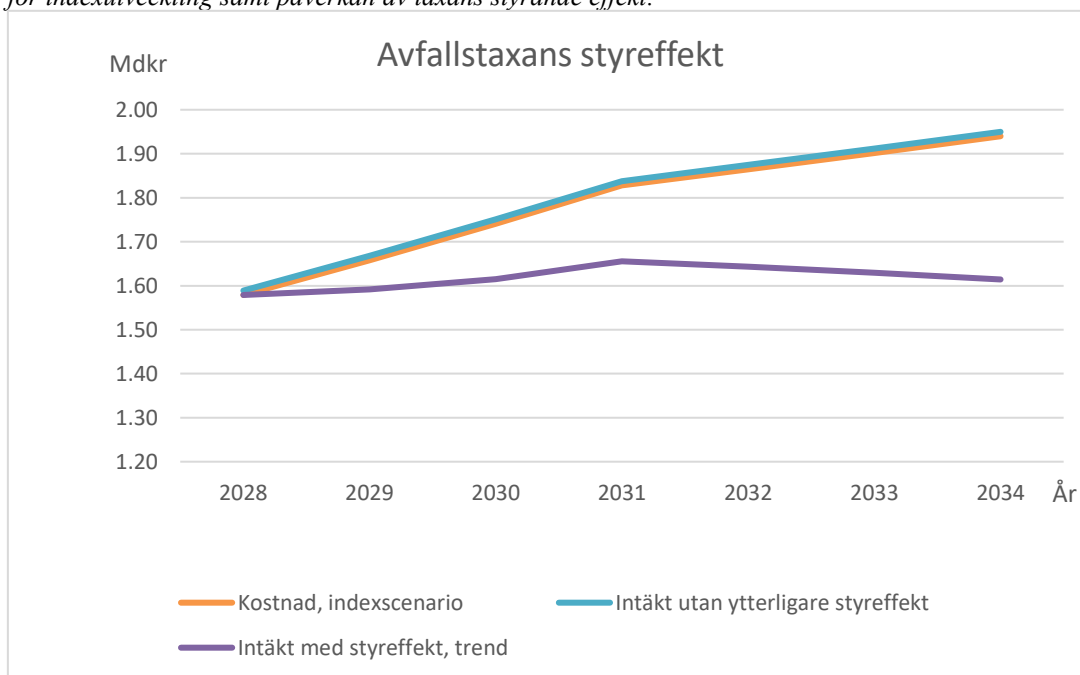
ligger i att förstå enskilda och kritiska parametrars påverkan för den finansiella utvecklingen när parametrarna ändras. Förändringar i uppdragets omfattning, ambitionsökningar i form av ytterligare fler anläggningar och utökade tjänster samt förändringar i lagstiftningen är de faktorer som bedöms medföra störst påverkan på taxeutvecklingen under perioden.

Figur 1. 10 års finansiell utveckling. Kostnads-, taxe- och intäktsscenario tom 2034 för Stockholm Avfall (utfall 2023, budget 2024, FÅ 2025-2027, simulering 2028-2034).

Avfallstaxans styrande effekt skapar incitament för minskade hämtfrekvenser, ökad sortering och därmed minskade volymer. Givet att nuvarande trend med minskade volymer fortsätter kommer intäkterna att påverkas negativt. Minskning i intäkt behöver kompenseras utöver index om nuvarande verksamhet ska bibehållas. Scenariot beaktar inte tillkommande uppdrag och lagkrav eller ambitionsökningar såsom ökad tillgänglighet eller nya tjänster.

gur 2: Visar förhållandet mellan kostnad och intäkt förutsatt oförändrad verksamhet och antaget scenario för indexutveckling samt påverkan av taxans styrande effekt.

Ekonomisk analys – flerårsplan 2025-2027

De ekonomiska analysen för det korta perspektivet baseras på tidigare rapporterad flerårsplan för 2025-2027. I det kortare perspektivet kvarstår den geopolitiska osäkerheten, men såväl inflation, kostnadsutveckling som räntenivå ser ut att stabiliseras.

Avfallsvolymerna antas minska vilket, tillsammans med avtalsreglerade kostnadsökningar och tillkommande uppdrag, måste kompenseras genom avgiftshöjningar för att säkerställa det kommunala ansvaret för avfallshanteringen.

Ansvar för förpackningsinsamling övergick till kommunerna 1 januari 2024. Kommunens kostnader för det nya samlingsansvaret är tänkt att finansieras av producenterna. Den av Naturvårdsverket beslutade ersättningsmodellen verkar dock till stadens nackdel och ersättningen täcker med nuvarande ersättningsmodell inte kostnaderna för att driva systemet. En av orsakerna till detta är att ersättningsmodellen utgår från antal återvinningstationer (ÅVS). Stockholm har, på grund av stor konkurrens om markanvändning, ett förhållandevis lågt antal ÅVS med hög tömningsfrekvens vilket inte ersätts enligt modellen. Även den fastighetsnära insamlingen ger en för låg ersättning i förhållande till kostnaden, vilket medför att fastighetsägare även fortsättningsvis kommer att behöva bekosta del av insamlingen.

Från 1 januari 2024 gäller även en ny förordning om producentansvar på däck där kommunerna ansvarar för att informera om insamlingen samt ändringar i avfallsförordningen, bland annat införandet av artikel 22 om bioavfall. Tillkommande beslutade ansvar från och med 2025 omfattar bland annat kommunalt insamling av textil och fiskeredskap.

Vidare finns ett flertal remissförslag som kan komma att få kostnadseffekter för avfallsverksamheten och därmed påverkan på taxan, bland annat förslag om införande av

frival för verksamheter, åtgärder för att öka materialåtervinningen av kommunalt avfall samt utökning av fastighetsnära insamling av material som inte är förpackningar. Vidare pågår en utredning om servicenivå för grovavfall och farligt avfall samt ytterligare åtgärder kopplade till nationell implementering av avfallsdirektivet.

I Stockholms kommunfullmäktiges budget för år 2024 finns ett antal ägardirektiv med avfallsinriktning. Inriktningen mot en mer hållbar och miljöriktig stad är tydlig och stämmer med de mål som finns för verksamheten.

Tabell 1: Flerårsplan 2025-2027.

Flerårsplan 2025 - 2027 (mnkr)	2023 Utfall	2024 Budget	2025 Plan	2026 Plan	2027 Plan
Taxebaserade intäkter	934	1 155	1 311	1 440	1 533
Övriga intäkter	56	175	222	248	282
Summa intäkter	990	1 330	1 533	1 687	1 815
Driftkostnader	-915	-1 248	-1 426	-1 556	-1 650
Driftresultat	75	83	107	131	165
Kapitalkostnader	-42	-78	-107	-112	-125
Totala kostnader	-957	-1 325	-1 533	-1 668	-1 775
Resultat efter kapitalkostnader	33	5	0	19	40

Faktisk och föreslagen höjning av taxor.	18%	24%	13%	10%	7%
--	-----	-----	-----	-----	----

I Flerårsplan 2025-2027 ges en indikation om taxeökning till år 2025 på 13 %, år 2026 på 10 % samt år 2027 på 7 % vilket är högre än generell bedömd kostnadsutveckling i samhället.

Ökningarna under åren 2026 och 2027 hänförs främst till kostnad för insamling av förpackningsavfall vid en- och tvåbostadsfastigheter, vilken startas under år 2026 i samband med att nya insamlingsavtal börjar gälla. Upphandling av insamlingstjänster pågår för närvarande och avtal beräknas att tecknas med entreprenörer under sommaren 2024. Fastighetsnära insamling av förpackningar är ett för bolaget helt nytt ansvarsområde vilket medför utmaningar att prognostisera kostnaderna. I flerårsprognosen finns således ett flertal antaganden avseende kostnad för tillkommande uppdrag samt utfall av pågående upphandlingar vilket medför att prognosen i flerårsplanen är förenad med osäkerheter.

Stängningen av återvinningscentral Sätra medför kostnader för rivning och återställande av mark samt vidare driftkostnader för temporär ersättningsanläggning.

Alternativa scenarion för taxejustering

Med föreslagen ökning på 12 %, 12 % samt 10 % bedöms resultaten minska något jämfört med flerårsplanen men det kan inte ses ha någon större betydelse. Bedömningen är att ett högre positivt resultat kan behövas om de nya insamlingsavtalen medför högre kostnader än prognosticerats.

Alternativ taxeökning med 10 %, 10 % samt 10 % medför att intäkterna inte kommer att täcka kostnaderna utan effekten blir negativ resultat.

Tabell 2. Scenario för taxeökning baserat på flerårsplan 2025-2027.

Scenarios inför Inriktningsärende		Utfall 2023	Budget 2024	Plan (FÅ) 2025	Plan (FÅ) 2026	Plan (FÅ) 2027
1 FÅ 25-27	Taxeökning (%)	18%	24%	13%	10%	7%
	Årets resultat, mnkr	32	5	-4	20	41
	3 års rullande, mnkr	80	80	33	21	57
	5 års rullande, mnkr	31	54	81	96	94
2 Föreslagen taxeökning	Taxeökning (%)	18%	24%	12%	12%	10%
	Årets resultat, mnkr	32	5	-16	29	101
	3 års rullande, mnkr	80	80	21	18	114
	5 års rullande, mnkr	31	54	69	93	151
3 Alternativ taxeökning	Taxeökning (%)	18%	24%	10%	10%	10%
	Årets resultat, mnkr	32	5	-40	-22	45
	3 års rullande, mnkr	80	80	-3	-57	-17
	5 års rullande, mnkr	31	54	45	18	20

Ärendet

Intäkterna ses i senaste prognosen minska mot bakgrund av en allt tydligare trend med minskande avfallsvolymer. Detta bedöms vara en följd av det rådande kostnadsläget samt taxans styrande effekt. De minskande avfallsvolymer medför lägre taxeintäkter om ca 40 mnkr jämfört med budget 2024. Intäktsminskningen måste kompenseras genom avgiftshöjningar för att säkerställa det kommunala ansvaret för avfallshanteringen.

Befintliga entreprenörsersättningar bedöms indexeras med 4 % för år 2025. Indexeringen är en prognos baserad på indexnivån för april 2024 och motsvarar en kostnadsökning på ca 35 mnkr.

För närvarande pågår byggnation av Resursutvinning Stockholm och anläggningen beräknas vara färdigställd och tas i drift hösten 2024. I anläggningen kommer separatsorterat matavfall, plast- samt metallförpackningar att sorteras ut ur restavfallet. Anläggning kommer att drivas i tvåskift och årligen hantera ca 150 000 ton restavfall. Driftskostnaden för år 2025 beräknas öka med ca 72 mnkr jämfört år 2024 till följd av att drift sker under ett helt kalenderår. I driftkostnaden ingår bedömd behandlingskostnad för eftersorterat material. En hållbar och ansvarsfull avfallshantering kostar mer än historiska behandlingsmetoder. Behandlingskostnaden för den plast som utsorterats i anläggningen bedöms öka avsevärt i jämförelse med om plasten gått till förbränning.

Drifttagning av Resursutvinning Stockholm medför också ökade avskrivningskostnader om ca 23 mnkr. Totalt ökar kostnaderna, drift och kapital, med ca 95 mnkr jämfört med år 2024, vilket motsvarar 9 % taxeökning jämfört med år 2024.

I och med uppstart av Resursutvinning Stockholm ökar materialkostnader för matavfallpåsar. Detta medför en kostnadsökning på ca 10 mnkr.

Inom exploateringsområden kommer sopsugsanläggningen Kista Norra att vara färdigställd under året och beräknas driftsättas under hösten år 2025. Sopsugsanläggningar som

exploateringskontoret idag har ansvar för, Hjorthagen samt Hagastaden, kan komma att drivas inom bolaget om separat överenskommelse med exploateringskontoret träffas om detta. Taxeintäkterna bedöms täcka kostnaderna för drift och förvaltning.

Förslaget innebär att den totala förändringen för taxekollektivet Avfall föreslås till 12 % för år 2025 jämfört med taxeuttag enligt prognos 1 år 2024. Med föreslagen justering ökar avfallverksamhetens intäkter med totalt 151 mnkr jämfört med prognos 1 år 2024, varav taxebaserade intäkter ökar med 133 mnkr. Intäkter utom huvudmannskapet ökar med 8 mnkr samt ersättning från Naturvårdsverket avseende förpackningsavfall med 9 mnkr.

Taxeökningen tar inte i beaktande osäkerheter kring effekter av det förändrade omvärldsläget, vilket kan komma att påverka både drift- och räntekostnader.

Tabell 3. Reviderad plan 2025

Reviderad plan 2025 (mnkr)	2024 P1	2025 Reviderad plan
Taxebaserade intäkter	1 115	1 248
Övriga intäkter	211	227
Summa intäkter	1 326	1 475
Driftkostnader	-1 240	-1 376
Driftresultat	86	99
Kapitalkostnader	-78	-107
Totala kostnader	-1 318	-1 482
Resultat efter kapitalkostnader	8	-7

Faktisk och föreslagen höjning av taxor.	24%	12%
--	-----	-----

Föreslagen taxeökning täcker inte den bedömda kostnadsökningen under år 2025. Avfallsverksamheten beräknas därmed generera ett negativt resultat på 7 mnkr, vilket täcks genom minskning av eget fritt kapital i motsvarande omfattning.

För år 2026 ses ett behov av taxeökning på 12 % och för år 2027 max 10 %. Prognos för taxeutvecklingen ska ses mot bakgrund av tillkommande ansvar och uppdrag såsom fastighetsnära insamling av förpackningar för alla hushåll, taxans styrande effekt som leder till minskade intäktsgenererande volymer samt osäkerhet kring utfall av pågående upphandlingar.

Förslag på förändringar i taxa 2025

En- och tvåbostadshus

Nuvarande taxa för en- och tvåbostadshus består av grundavgift, insamlingsavgift och en rörlig behandlingsavgift. Idag finns möjlighet till hämtning en gång i veckan, en gång varannan vecka samt en gång var 4:e vecka. Ökningen föreslås till 8 % vid hämtning varannan vecka och hämtning var 4:e vecka samt 15 % vid hämtning varje vecka. Den högre ökningen vid hämtning en gång i veckan görs för att styra mot ökad utsortering och

skapa incitament för ett glesare hämtningsintervall. Tjänsten utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri.

Flerbostadshus och verksamheter

För flerbostadshus och verksamheter föreslås ökningen för år 2025 vara mellan 8 och 9 % för maskinella system samt mellan 10 och 14 % för manuella system. Tjänsten utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri för flerbostadshus.

Nedan redovisning av kostnad för avfallshantering avser år 2024 och har för en- och tvåbostadshus beräknats utifrån hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag. För flerbostadshus redovisas hämtning av restavfall i 660 liters kärl och matavfall i 140 liters kärl vid ett tillfälle per vecka. Jämförelsen har gjorts med kommuner inom stockholmsregionen eftersom kostnaden för avfallshantering är högre i regionen än för jämförbara kommuner i övriga delar av landet.

Tabell 4. Jämförelse av avfallstaxa år 2024 för jämförbara kommuner i Stockholmsregionen.

Kommun	Taxa 2024	
	En- och tvåbostadshus Kr per hus/år	Flerbostadshus Kr per lgh/år
Stockholm	3 171	1 147
Huddinge	3 013	1 524
Danderyd	2 440	1 850
Ekerö	2 690	1 717
Järfälla	2 950	1 423
Lidingö	2 387	1 272
Nacka	3 140	1 054
Sollentuna	1 914	2 166
Solna	2 070	1 654
Sundbyberg	4 026	1 771
Tyresö	3 204	1 540
Upplands Väsby	3 190	1 815
Vaxholm	3 133	2 093
Medel	2 846	1 657

Med föreslagen taxeökning beräknas kostnaden för boende i en- och tvåbostadshus öka med 250 kronor per år, motsvarande 21 kronor per månad. För lägenhet i flerbostadshus beräknas kostnaden öka med 160 kronor per år, motsvarande 13 kronor per månad.

Tidplan

För att taxan ska börja gälla från och med 1 januari 2025 bör nedanstående tidplan följas.

2024-06-13 Beslut inriktningsärende avfallstaxa 2025 i avfallsnämnden

2024-09-19 Beslut förslag avfallstaxa år 2025 i avfallsnämnden
2024-12 Beslut avfallstaxa år 2025 i KS/KF i Stockholm
2025-01-01 Avfallstaxa år 2025 börjar gälla

SLUT